

Ochrana přírody za každou cenu?

Letošní jaro nám připravilo další nelehkou zkoušku v podobě povodní. Přitom právě voda neodmyslitelně patří k jižním Čechám. Jen při pohledu na mapu našeho kraje můžeme spatřit množství modrých ploch, znázorňujících naše krásné řeky a rybníky. O tom, že ale umí také pěkně pohrozit, jsme se přesvědčili v roce 2002 a opětovně v těchto dnech. Vážná hrozba se nevyhnula ani třeboňské rybniční soustavě, která je už více než čtyři sta let ozdobou našeho kraje. Geniální stavitel rybníků Jakub Krčín zde s citem pro krajinu přeměnil bažinatou a nehostinnou zemi na malebnou soustavu rybníků, která navíc po staletí dává i hospodářský užitek. Je tak možná jedinou, skutečně funkční technickou památkou svého druhu.

Klenotem stavitelské umu je největší český rybník Rožmberk s důmyslným bezpečnostním zařízením, Novou řekou, jejímž účelem je odvádět povodňové vody kolem rybníka do Nežárky a chránit tak jeho hráz. Při povodních v roce 2002 jsme čelili protržení Novořecké hráze a poté obrovskému zatížení rybníka Rožmberk, jehož hladina údajně dosáhla historického maxima. Pevnosti jeho hráze vděčí lidé za záchranu svých majetků nejen ve vesnicích přímo na toku Lužnice, ale po celém vltavském toku i v hlavním městě Praze.

Jako z říše snů mi přišlo tehdejší upozornění vodohospodářů, že hráz Nové řeky mohla být již dávno opravena a zpevněna, nebýt odmítavého stanoviska ochránců přírody k povolení pokácení stromů, které časem vyrostly na temeni i svahu hráze. Ekologové prý tehdy argumentovali tím, že je škoda zničit nově vzniklé biosystémy na hrázi, která přece drží po staletí, takže proč by se měla někdy protrhnout! Protrhla se a málem to znamenalo velkou katastrofu. Pán Bůh nás tehdy ochránil a jen několik zúčastněných si ještě připomíná chvíle v noci, brzy ráno nebo v horkém poledni na rožmberské hrázi, kdy jsme s napětím sledovali, zda se potvrdí obava a začne povolovat. Nepovolila, rybník vydržel a vděční Třeboňští pak v místě bezpečnostního přelivu vztyčili pomník svému Jakubovi Krčínovi.

Uplynuly necelé čtyři roky a Krčínův pomník zase obklopila voda a my se opět začali scházet na hrázi Rožmberka a Nové řeky a kladli si stejné otázky. Je opravdu nutné chránit stromy na hrázi i za cenu jejího možného poškození? Nezvítězí konečně zdravý rozum a ekologové povolí opravu hráze Nové řeky, která je především vodohospodářskou stavbou s jasným posláním právě pro čas povodní? Opět nám nezbylo než nepřetržitě ohroženou hráz monitorovat a modlit se, aby vydržela. Drobnou poruchu se naštěstí podařilo rychle opravit, retenční schopnost rybníka Rožmberk umožnila snížit hladinu v Nové řece a tak její hráz zůstala pro tentokrát uchráněna. Ale co se stane příště?

Ekologové by už měli jasně říct, zda v rejstříku jejich uvažování ve jménu ochrany přírody vůbec figuruje i ochrana lidí.

Jan Zahradník
hejtman Jihočeského kraje